

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: teise kandidaadi ebaõiget elukohta saab vaidlustada

---

Riigikohus: teise kandidaadi ebaõiget elukohta saab vaidlustada

21. juuni 2022

Riigikohtu hinnangul on valla- või linnavolikogu liikmeks pürgijal õigus nõuda kohalikul omavalitsuselt teise kandidaadi elukohtaandmete kontrollimist, sest nii-öelda poliiturism võib vähendada tema võimalusi saada valituks.

Kohtus arutusel olnud juhtum puudutas kolme mullustel kohalikel valimistel erakonna Isamaa nimekirjas Elva vallavolikokku pürginud inimese kaebust. Kaebajate arvates poleks neli valimisliidu Sinu Elva vald ja Reformierakonna kandidaati tohtinud valimistel osaleda, sest nad ei elanud tegelikult Elva vallas.

Kaebajate hinnangul on tegemist n-ö poliiturismiga – tuntud inimesed registreerivad end valimiste eel elama omavalitsustesse, kus nad tegelikult ei ela. Selline praktika aga moonutab valimistulemusi ja läheb vastuollu põhiseadusega, sest kohaliku elu küsimuste lahendamise peab jääma kohalikele elanikele, kes on omavalitsusega piisavalt seotud ning tunnevad kohalikku elu ja vajadusi.

Seetõttu taotlesid kaebajad halduskohtult, et Elva valda kohustataks muutma rahvastikuregistris tegelikult mujal elavate kandidaatide elukohtaandmeid. Ent halduskohus tagastas kaebuse kaebeõiguse puudumise tõttu ja sellega nõustus ka ringkonnakohus.

Riigikohus: põhjendatud kahtluse korral tuleb andmeid kontrollida

Riigikohtu halduskolleegium tühistas täna haldus- ja ringkonnakohtu määrused ning saatis asja halduskohtule sisuliseks läbivaatamiseks. Kolleegiumi hinnangul võis väidetavalt mujal elavate kandidaatide valimistel osalemine vähendada kaebajate võimalusi osutada valituks. Seega võidi kaebajate õigusi rikkuda, mis annab neile ka aluse teiste kandidaatide elukohtaandmeid vaidlustada.

Riigikohus selgitas, et riikliku registri andmed peavad olema õiged, täpsed, ajakohased ja selged. Selle nõude eesmärk on kaitsta ka neid inimesi, kelle õigusi võib ebaõige registrikanne kaudselt puudutada. Inimesel ei saa olla õigust ega õigustatud ootust riiklikus registris valeandmete kajastamiseks. Kui kohalikule omavalitsusele saavad teatavaks tõendid, mis tekitavad põhjendatud kahtluse, et rahvastikuregistrisse võib olla kantud vale elukoht, siis tuleb andmeid kontrollida.

Kolleegium nentis, et kui kandidaat on juba valitud volikogu liikmeks, aga kontrolli käigus selgub, et tegelikult ta selles kohalikus omavalitsuses ei ela, võib see tuua kaasa tema volituste ennetähtaegse lõppemise.

Eelmise aasta septembris jättis Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium rahuldamata sarnase sisuga valimiskaebuse, sest erinevalt kohalikest omavalitsusest puuduvad valimiskomisjonil volitused ja võimalused inimeste tegeliku elukoha väljaselgitamiseks.

Riigikohtu määrusega ning riigikohtunike Julia Laffranque'i ja Viive Ligi eriarvamusegasaab tutvuda siin[1]

Varasema põhiseaduslikkuse järelevalve kohtuasja kohtasaab lähemalt lugeda siit[2].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-teise-kandidaadi-ebaoiget-elukohtasaab-vaidlustada>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=3-21-2230/16>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-volikokku-kandideerija-elukohta-peab-kontrollima-omavalitsus>